

Voksenopplæringsforbundet
www.vofo.no

Voksenopplæringsforbundet

Kommunal- og regionaldepartementet
Boks 8112 DEP
0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP.	
01 DES 2005	
05/1594-111	
Art.	650.0
Avd.	KO / KJ / DV

Lokaldemokratikommisjonens utredning – høring

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) har fått Lokaldemokratikommisjonens første utredning NOU 2005:6 Samspill og tillit til høring. Vi er glade for denne muligheten til å uttale oss om lokaldemokratiets vilkår i Norge, og beklager at vi på grunn av ansvaret for større internasjonale arrangement i høst har oversittet fristen noe.

Vofo er fellesorganisasjonen for frivillig sektors voksenlæring i Norge, der 20 studieforbund på egen hånd og gjennom sine 450 medlemsorganisasjoner tilbyr læringsarenaer for voksne innen et vidt spekter av fagområder og nivåer.

Studieforbundene bygger på folkeopplysningstradisjonen; den at kunnskap er en forutsetning for demokrati og kunnskap må være et gode for alle. Gjennom alle år siden 1851 – da den første opplysningsorganisasjon, Selskapet for folkeopplysningens fremme, ble stiftet – har dette miljøet bidratt til å gjøre folk til aktive medborgere og demokratiske aktører gjennom organisert kunnskapstilegnelse og øvelse i demokratisk praksis gjennom møtevirksomhet og dialog.

For oss er ”demokrati” mye mer enn å delta ved valg. *Demokrati er system, deltakelse og holdninger.* Bl.a. i de såkalte ”nye demokratier” i Europa har vi tydelig sett at alle disse tre dimensjonene må være til stede om et reelt demokrati skal fungere. For oss er ikke minst den tredje – demokratiske holdninger – viktig. Vi mener at slike holdninger tilegnes bl.a. gjennom det dannelsesarbeid som skjer i sivilsamfunnet; i det lokale foreningsliv, i studieringene, på kursene og på andre møteplasser mellom mennesker.

NOU 2005:6 synes i liten grad å være opptatt av dette. Her synes det som om dimensjonen ”demokratiet som system” har fått forrang. Analysene og valg av tilnærming bærer etter vårt syn for stort preg av det. Folkeopplysning er knapt nevnt, læring nesten heller ikke.

På side 58 er Pedagogiske virkemidler berørt, men ikke i sammenheng med ”å lære demokrati”, mer heller som en vurdering av hvordan de ulike forvaltningsnivåene skal forholde seg til hverandre og ”forstå” hverandre.

På side 75 er ”læring mellom forvaltningsnivåene” berørt, men mest i forhold til behov for og nødvendighet av kontroll og tilsyn.

Besøksadresse:
Motzfeldtsgate. 1
0135 Oslo

Postadresse:
Postboks 9339 Grønland
0135 Oslo

Telefon: 22 41 00 00
Telefaks: 22 41 00 01
E-post: vofo@vofo.no

www.vofo.no
Bankgiro: 8200 01 24 199

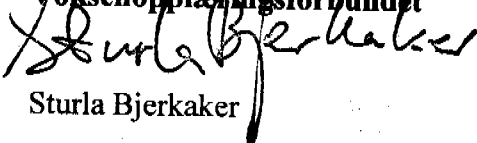
"Demokratiet må læres på nytt av hver generasjon"; det er ikke lært en gang for alle. Staten har mange oppgaver i forhold til det lokale forvaltningsnivået, også på dette området. Innenfor den utpregede instrumentelle tenkning som råder i skolen for tiden, er det her åpenbart for lite å hente når det gjelder behovet for demokratisk dannelse. En statlig oppgave burde derfor kunne være å bidra til å stimulere frivillig sektor lokalt gjennom gode sentrale og lokale støtteordninger til den læringstradisjon de frivillige organisasjonenes studieforbund fører videre på dette området. Tilgang til læring er et demokratisk gode i seg selv. Demokratisk læring er måten det gjøres på og som stimulerer til demokratisk praksis.

Vi ser fram til det videre arbeidet i Lokaldemokratikommisjonen.

Oslo, 2005-11-28

Vennlig hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Sturla Bjerkaker